

RZECZPOSPOLITA POLSKA
Rzecznik Praw Obywatelskich

Irena LIPOWICZ

RPO-709791-II-704.2/12/EB

00-090 Warszawa
Al. Solidarności 77

Tel. centr. 22 551 77 00
Fax 22 827 64 53

Warszawa, dnia 13. VI. 2013.

Pan
Marek Biernacki
Minister Sprawiedliwości
Warszawa

Szanowny Panie Ministrze,

Na kanwie jednej ze skarg skierowanych do Rzecznika Praw Obywatelskich, dostrzeżony został problem dotyczący sposobu kontaktowania się osób pozbawionych wolności z pełnomocnikiem reprezentującym go przed Europejskim Trybunałem Praw Człowieka (dalej ETPC, Trybunał), niebędącym radcą prawnym lub adwokatem.

W obowiązującym systemie prawnym brakuje regulacji normującej tą materię. Zgodnie bowiem z treścią art. 8 § 3 k.k.w. skazany pozbawiony wolności może porozumiewać się ze swoim obrońcą lub pełnomocnikiem będącym adwokatem lub radcą prawnym podczas nieobecności innych osób, a rozmowy z tymi osobami w trakcie widzeń i rozmowy telefoniczne nie podlegają kontroli. Przepis art. 8a § 2 k.k.w. stanowi ponadto, iż korespondencja skazanego z pełnomocnikiem będącym adwokatem lub radcą prawnym nie podlega cenzurze, nadzorowi oraz zatrzymaniu i powinna być bezzwłocznie przekazywana do adresata.

Powyższe przepisy Kodeksu karnego wykonawczego odnoszą się wyłącznie do sposobu kontaktowania się osadzonych z profesjonalnym pełnomocnikiem będącym adwokatem lub radcą prawnym, który może reprezentować osobę pozbawioną wolności m.in. przed Trybunałem.

Tymczasem Reguła 36 ust. 4 lit. a Regulaminu ETPC wyraźnie stanowi, iż przedstawicielem działającym w imieniu skarżącego przed Trybunałem może być nie tylko adwokat uprawniony do wykonywania zawodu w którejkolwiek z Układających się Stron

oraz zamieszkały na terytorium jednej z nich, ale również inna osoba zaaprobowana przez Przewodniczącego Izby. Regulamin ten nie wprowadza więc przymusu radcowsko - adwokackiego przed Trybunałem. Zgodnie z treścią Reguły 36 ust. 5 lit. a Regulaminu ETPC adwokat lub inny zaaprobowany przedstawiciel, muszą posiadać odpowiednią zdolność rozumienia jednego z języków urzędowych Trybunału, tj. języka angielskiego lub francuskiego.

Podkreślenia wymaga fakt, iż osoby pozbawione wolności, przebywające w polskich jednostkach penitencjarnych, coraz częściej wnoszą skargi do ETPC w trybie art. 34 Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności. W związku z tym, pełnomocnik niebędący adwokatem lub radcą prawnym, reprezentujący osadzonego przed Trybunałem, powinien mieć zapewniony taki sam sposób kontaktowania się z osobą pozbawioną wolności, co profesjonalny pełnomocnik.

Mając powyższe na uwadze, na podstawie art. 16 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (tekst jednolity: Dz. U. z 2001 r. Nr 14, poz. 147 ze zm.), uprzejmie proszę o odniesienie się do przedstawionego zagadnienia i rozważenie możliwości podjęcia inicjatywy ustawodawczej w kierunku rozszerzenia katalogu podmiotowego art. 8 § 3 k.k.w. oraz art. 8a § 2 k.k.w. o pełnomocnika, nieposiadającego uprawnień do wykonywania zawodu adwokata lub radcy prawnego, który został zaaprobowany przez Przewodniczącego Izby ETPC do reprezentowania osadzonego w postępowaniu przed Trybunałem.

Łęgasz porzuchowiec

Zena Jijja